

T.C. M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 20 Kasım 2009
Sayı: 254

10/519

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Çukurova Bölgesi tarımında önemli yeri ve büyük bir üretim potansiyeli olan yer fıstığının üretim ve desteklenmesinde sorunlar yaşanmaktadır. Üretim alanları ve dekar başına verimin artmış olmasına rağmen yağ ve yem sanayi için önemli bir hammadde olan yer fıstığı üretiminin arzu edilen düzeye ulaşamadığı gözlenmektedir. Bunun en önemli nedeni üreticiye yeterli ve gerekli desteğin sağlanamamış olmasıdır.

Yer fıstığı üretiminin desteklenmesi ve tüketiminin teşviki üretim potansiyelinin değerlendirilmesi yanında gerek toprağa faydaları gerek insan sağlığına yararları açısından önem taşımaktadır. Sağlayacağı istihdam ve ihracat artışı bölgede üreticilerimizin gelirlerini artıracak ve potansiyeli değerlendirmek açısından yararlı olacaktır.

Bu nedenlerle ülkemizin yer fıstığı üretim olanaklarının değerlendirilmesi, üretiminin desteklenmesi, ticareti ve pazarlanması konusunda yaşanan sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 17.11.2009

1. Hulusi GÜVEL - Adana
2. Tayfur SÜNER - Antalya
3. Sacid YILDIZ - İstanbul
4. Atila EMEK - Antalya
5. Osman KAPTAN - Antalya
6. Engin ALTAY - Sinop
7. Fuat ÇAY-Hatay
8. İsa GÖK - Mersin
9. Birgen KELEŞ - İstanbul
10. Rahmi GÜNER - Ordu
11. Ali Rıza ÖZTÜRK-Mersin
12. Ali ARSLAN - Muğla
13. Yaşar AĞYÜZ - Gaziantep
14. Hikmet ERENKAYA - Kocaeli
15. Vahap SEÇER - Mersin
16. Halil ÜNLÜTEPE - Afyonkarahisar
17. Eşref KARAİBRAHİM - Giresun
18. Algan HACALOĞLU-İstanbul
19. Ahmet KÜÇÜK - Çanakkale
20. Tansel BARIŞ - Kırklareli
21. Şükrü Mustafa ELEKDAĞ - İstanbul
22. Durdu ÖZBOLAT - Kahramanmaraş
23. Ramazan Kerim ÖZKAN - Burdur
24. Ali Rıza ERTEMÜR - Denizli
25. Mevlüt COŞKUNER - Isparta
26. Mehmet Ali ÖZPOLAT - İstanbul
27. Tekin BİNGÖL - Ankara
28. Tacidar SEYHAN - Adana
29. Enis TÜTÜNCÜ - Tekirdağ
30. Nevin Gaye ERBATUR - Adana

Gerekçe;

Türkiye üretiminin %90'a yakınının gerçekleştirildiği Adana, Osmaniye, Mersin ve Hatay illerini kapsayan Çukurova Bölgesinde yer fıstığı tarımı önemli yer tutmaktadır. Yer fıstığı kendinden sonra ekilen ürüne azotça zengin bir tarla bırakması, ikinci ürün olarak yetiştirilebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca yem ve yağ sanayine hammadde oluşturması açısından da önemli rol üstlenebilecek potansiyele sahip olan yer fıstığının üretimi ve desteklenmesi konularında sıkıntılar yaşanmaktadır.

Yer fıstığı üretim alanlarının ve dekar başına verimin son yıllarda artmış olmasına rağmen üretim miktarları yeterli sayılabilecek düzeye ulaşmamıştır. Ülkemizin büyük potansiyeline rağmen Dünya yerfıstığı üretiminde Türkiye 85.000 ton üretim ile % 0,25'lik payla 31. sırada yer almaktadır.

Ülkemizde 90 yıldır yer fıstığı üretimi yapılmaktadır. Buna karşın dünya genelinde bir yağ bitkisi olarak değerlendirilen yerfıstığı ülkemizde çerezlik dışında yeterli kullanım alanı bulamamaktadır.

Dünya yıllık yağ üretiminin yaklaşık % 5'i yer fıstığından yapılmaktadır. Ancak sağlık açısından zeytinyağına eşdeğer niteliklere sahip olan B ve E vitaminleri yönünden zengin yer fıstığı yağının ülkemizdeki üretimi ve tüketimi oldukça düşük miktarlardadır. Yer fıstığı üretiminin büyük çoğunluğunun gerçekleştirildiği Çukurova Bölgesinde yer fıstığını işleyip katma değerli ürün haline getirecek fabrikaların sayısı yeterli olmakla beraber yer fıstığı üretiminin yetersizliği nedeniyle bunlardan yeterince yararlanılamamaktadır.

Yağlı tohumlar ithalatı için yüksek miktarda döviz ödenmesine ve yağ açığımızın sürmesine rağmen yer fıstığının yağ sanayine hammadde olarak kullanılması konusunda yeterli çaba gösterilmemektedir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığının alternatif yağ bitkileri üretilmesi ve sanayiye ham madde teminini gereken düzeye çıkarılması konusunda başarılı olamadığı gözlenmektedir. Çukurova Bölgesinde yağlı tohum üretimini teşvik için ayçiçeği, soya, kanola üretimi desteklenirken büyük potansiyele sahip yer fıstığının desteklenmemesi anlaşılır değildir.

Tarımsal girdi maliyetlerinin aşırı artması sonucu bütün tarımsal ürünlerde olduğu gibi yer fıstığı yetiştiriciliği de maliyeti yüksek bir tarım şekline dönüşmüştür. Gübre, mazot ve sulama konularında yer fıstığı tarımının desteklenmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Ülkemizin yer fıstığı üretimi konusunda büyük bir potansiyele sahip olması nedeniyle yer fıstığının destekleme alımları kapsamında değerlendirilmesi yararlı olacaktır. Sağlanacak desteklerle

gerçekleşecek üretim artışı ihracata yönlendirilir ise Avrupa pazarında ülkemizin söz sahibi olması mümkün olacaktır.

Çukurova Bölgesinde yüz binden fazla insana istihdam sağlayan yer fıstığı üretimi desteklendiği takdirde 85.000 ton civarında olan ürün miktarının kısa vadede 300.000 tona uzun vadede ise 1.000.000 tona ulaşabileceği öngörülmektedir.

Son yıllarda yer fıstığı ekim alanları artmakta, dekara verim yükselmektedir. Ancak yer fıstığı ticaretinde "tüccar tekeli" oluşması nedeniyle bu olumlu tablo üreticiye yansımamakta, çiftçilerimiz ürününü tüccara yarı fiyatına satmaya mecbur kalmakta, asıl kazancı aracılardan yapması dolayısıyla tüketiciye yer fıstığı yüksek fiyattan ulaşmaktadır. Bu konuda önlemler alınması ve düzenlemeler yapılması gerekliliği vardır.

Bölgede tam teşekküllü laboratuvar açılması, yerfıstığı üretim ve ihracat kapasitesinin artırılması için üniversitelerle işbirliğine gidilmesi yararlı olacaktır. Yer fıstığını uzun süre muhafaza edecek ısı ve nem kontrollü depolara da ihtiyaç duyulmaktadır.

Ülkemizin potansiyelini değerlendirmek için gerek üretimin gerek tüketimin teşvik edilmesi gerekmektedir. Bu nedenle fındık tanıtım gurubu gibi sağlık açısından önemli yeri olan yer fıstığı için de tanıtım gurubu oluşturulması yararlı olacaktır.

Yerfıstığında dünya piyasasına girebilmemiz ve bu piyasada kalıcı olabilmemiz için üretim faktörünün yanında kalite, ambalaj ve ucuz maliyet gibi faktörlerin de dikkate alınarak sürdürülebilir bir ihracat stratejisi geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de yer fıstığı tarımını geliştirmek, üreticinin gelir seviyesini yükseltmek, sanayide kullanımını teşvik ederek tüketimini yaygınlaştırmak ve daha fazla katma değer yaratmak, ham yağ ve yağlı tohum ithalatını azaltarak ülke ekonomisine katkı sağlamak için, öncelikli olarak yer fıstığının "yağlı tohumlar kapsamına alınarak" prim ödemesine geçilmesi gerekmektedir.

Yukarıda sayılan gerekçelerle ülkemizde üretilen yer fıstığı miktarının artırılması, ticareti, pazarlaması ve desteklenmesine ilişkin sorunların saptanması ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısını taşımaktayız.

